

7/14378

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-216/1652/3411
Konu : Yazılı soru önergesi

12/05/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 12/05/2010 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-23064 sayılı yazı,
b) 04/06/2010 tarihli ve 1364/2838 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Muş Milletvekili M. Nuri Yaman tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/14378 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-216/1650/3409
Konu : Yazılı soru önergesi

12.07 2010

Sayın M.Nuri YAMAN
Muş Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/14378 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ülkemizde, özellikle nüfusun ve suç işleme oranının yüksek olduğu merkezlerde bulunan bazı ceza infaz kurumlarında, hükümlü ve tutuklu sayısı zaman zaman kapasiteyi aşabilmektedir. Ceza infaz kurumlarında artan mevcut nedeniyle ortaya çıkan güçlüklerle rağmen, hükümlü ve tutukluların; işledikleri suçlara, kurumdaki davranışlarına, ilgi ve yeteneklerine göre gruplandırılması, kendileri için hazırlanmış iyileştirme programları çerçevesinde eğitim, spor, meslek kazandırma ve sohbet dâhil tüm sosyal ve kültürel faaliyetlere katılabilmeleri için gerekli özen gösterilmektedir.

Hükümlü ve tutuklu sayısındaki artış nedeniyle, yeni bina inşaatlarının yapımı da hızla sürdürülmektedir. Öte yandan, mevcut ortak alanların fizikî yapısından dolayı verimli kullanılamadığı tespit edildiği takdirde, bu alanlardan daha fazla hükümlü ve tutuklu grubunun yararlanabilmesi amacıyla da, gerekli fizikî değişikliklerin yapılabilmesi için mimarî proje değişikliği çalışmaları yapılmaktadır.

Bu çerçevede, Bakanlığımızca hazırlanan ve 2010-2015 yıllarını kapsayan beş yıllık yatırım plânlaması kapsamında; 14 ceza infaz kurumunun inşaatı; 24 ceza infaz kurumunun ise, ihâleye çıkarılmak üzere proje çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca, 92 ceza infaz kurumunun da öngörülen süre içinde yapımının tamamlanması plânlanmaktadır. Söz konusu plânlama sonucunda gerçekleşecek kapasite artışıyla birlikte rahatlatma sağlanacaktır.

II- Ceza infaz kurumlarında çalışacak görevliler özellikle lise ve tercihen üniversite mezunu kişiler arasından seçilmektedir. Tüm görevlilere dört ayrı personel eğitim merkezinde, meslekî bilgi ve becerilerinin artırılmasına yönelik derslerin yanı sıra zorunlu ders olarak insan hakları ve uygulamaları ile uluslararası cezaevi standartları konusunda sürekli eğitim verilmektedir.

5275 sayılı Kanunun, "İnfazda temel amaç" kenar başlıklı 3 üncü maddesinde öngörülen amaçlara ulaşabilmek için ceza infaz kurumları ve tutukevleri personeli eğitim merkezlerinde; "İnsan Hakları", "Suç ve Suçluluk", "İletişim", "Türk İnfaz Mevzuatı", "Avrupa Cezaevi Kuralları ve Diğer Uluslararası Mevzuat", "Meslek Etiği", "Olumlu Sosyal Model Olma", "Ceza İnfaz Kurumu İdaresi", "Personel Mevzuatı", "Duyguların Olumsuz Etkileri ve Stresle Başa Çıkma", "Ceza İnfaz Kurumu Güvenliği", "Tutuklu-Hükümlü Psikolojisi", "Problem Çözme Becerileri" ile "Ekip Çalışması" konularında bu güne kadar 53.136 personele eğitim verilmiş olup, 2010 yılında 11.443 personele anılan konularda eğitim verilmesi plânlanmıştır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

2010 yılında, "Türkiye'de Model Cezaevi Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Cezaevi Reformunun Desteklenmesi Projesi" kapsamında, 15.000 personele Türk infaz mevzuatı, Avrupa cezaevi kuralları ve diğer uluslararası mevzuat konusunda eğitim verilmesi plânlanmış olup, bu kapsamda eğitimlere başlanmıştır.

Ayrıca, ceza infaz kurumlarında insan hakları bilincinin geliştirilmesi için kurum görevlileri ile sivil toplum kuruluşlarının katıldığı ortak seminer, konferans ve atölye çalışmaları yapılmakta, birlikte infaz kurumları ziyaret edilmektedir.

III- Geriye dönük bir yıllık süre içinde; Muş E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan hükümlü ve tutuklular ile yakınları tarafından ve ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı ve İnsan Hakları Derneği aracılığıyla, Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne hitaben yazılan dilekçe ve başvuru sayısının 11 olduğu, bunlardan 6'sının hükümlü veya tutukluların başka bir ceza infaz kurumuna nakil taleplerine, 2'sinin tedavi işlemlerine, 3'ünün ise Kurum uygulamaları ve koşulları hakkındaki şikâyetlerine ilişkin olduğu belirlenmiştir. Söz konusu başvuruların ihtiva ettiği talep ve şikâyetler doğrultusunda gerekli araştırma ve yazışmalar yapılarak gereğine tevessül edilmiştir.

IV- Tutuklu ve hükümlülerin sağlık hizmeti ve bakımı, 5275 sayılı Kanun, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük, Bakanlığımızın 45/1 sayılı Genelgesi, Sağlık Bakanlığıyla Bakanlığımız arasında imzalanan 30/04/2009 tarihli Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol ile Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ile Türkiye Eczacıları Birliği arasında imzalanan Protokol hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır.

Ceza infaz kurumlarında mevcutların hızla artması ve buna bağlı olarak hasta sevk taleplerinde de artış olmaksızın da, hasta olduklarını bildiren tutuklu ve hükümlülerin mümkün olan en kısa sürede kurum tabipliğince muayenelerinin yapılması sağlanmaktadır. Kişinin rahatsızlığı, kurum revirinde tedavisi yapılabilecek bir hastalık ise, sağlık biriminde görevli doktor tarafından tedavisine başlanmaktadır. Hastaneye sevkleri doktor tarafından uygun görülenler de Devlet ya da üniversite hastanesine sevk edilerek, ilgili uzman tarafından muayene, tetkik ve tedavileri yapılmaktadır. Tıbben gerekli olan hallerde de, hasta olan tutuklu ve hükümlüler, tedavi ve takiplerinin yapılması için hastanelere yatırılmakta ve ileri sağlık merkezlerine sevkleri yapılmaktadır.

Hastanede yatarak tedavisi gerekli tutuklu ve hükümlülerin tedavisini yapan hekimin raporuyla zorunlu olduğunun bildirilmesi halinde eşi, annesi, babası, kardeşi, bunların olmaması durumunda Cumhuriyet başsavcılığının uygun gördüğü bir aile yakını hastanın yanında refakatçi olarak kalabilmektedir. Hastanede yatarak tedavi görmesi gerekmemekle birlikte uzman doktor denetiminde tedavi ve takibi gerekenler, bu hastanelere en yakın ceza infaz kurumlarına sevk edilmektedir. Sağlık konulu tüm iş ve işlemler, ilgili mevzuata uygun bir şekilde kayıt altına alınmakta ve takip edilmektedir. Ayrıca, acil tedavi gerektirecek düzeyde rahatsızlığı bulunan tüm tutuklu ve hükümlüler vakit geçirilmeksizin hastaneye sevk edilmekte ya da 112 Acil Servis hizmetinden faydalandırılmaktadır.

Öte yandan, ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular için gerekli tüm tetkik ve tedavileri özenle yerine getirilmekte, infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaşın yararlanabildiği sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmaktadır.

Kurumda, kadrolu doktor ve dış hekiminin olmaması nedeniyle sağlık hizmetleri, Sağlık

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Bakanlığıyla Bakanlığımız arasında imzalanan 30/04/2009 tarihli Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol gereği İl Sağlık Müdürlüğü tarafından görevlendirilen bir pratisyen hekim, bir dış hekimi ve bir dış teknisyenince yürütülmektedir. Ayrıca Kurumda iki sağlık memuru ve bir hasta bakıcı da görev yapmaktadır.

V- 5275 sayılı Kanun gereğince, ceza infaz kurumlarının türlerine göre tahsisi ile hükümlü ve tutukluların nakil işlemleri, ortak etkinlikler, güvenlik, diğer işlemler ve dışarıdan sağlanan hizmetlerle ilgili usul ve esasları göstermek, mevzuatın uygulanmasını kolaylaştırmak ve uygulamada ortaya çıkan sorunları gidermek amacıyla Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 22/01/2007 tarihli 45/1 Nolu Genelgenin, "Ortak Etkinlikler" başlığını taşıyan Üçüncü Bölümü, toplam 14 maddeden oluşmakta olup, bütün ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların ortak alan etkinliklerinden yararlanma esaslarını düzenlemektedir.

Söz konusu Genelgenin 13 üncü maddesinde, "Güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde, idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen istekli hükümlü ve tutuklular, 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde ve idarenin gözetiminde, açık görüş alanlarında veya diğer ortak yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde haftada toplam 10 saati aşmamak üzere sohbet amacıyla bir araya getirilebilir. Bu faaliyet hafta içerisinde açık görüş, avukat ve ziyaretçi görüşlerini aksatmayacak şekilde yaptırılır." hükmü yer almaktadır. Genelge metninden de anlaşılacağı üzere, sohbet saati asgari olmayıp, azamî 10 saattir ve bu sürenin kullanılmasında kurum idaresi, infaz kurumundaki sosyal - kültürel faaliyet programları, eğitim ve spor programları, mahpus yakınları ile avukat ziyaretleri, sağlık hizmetleri, sevk ve nakiller ile benzeri faaliyetleri de dikkate almak durumundadır.

Genelgede öngörülen 10 saatlik süre azamî süreyi ifade etmektedir ve diğer ortak etkinliklerde geçirilen süreler buna dâhil değildir.

Sohbet ve diğer ortak etkinliklerden yararlanacak hükümlü ve tutuklular; işledikleri suçlara, kurumdaki davranışlarına, ilgi ve yeteneklerine göre gruplandırılarak, kendileri için hazırlanmış iyileştirme programları çerçevesinde eğitim, spor, meslek kazandırma ile çalışma, sohbet dâhil diğer sosyal ve kültürel faaliyetlere katılabilmektedirler. Programın süresi ile katılacak hükümlü ve tutuklu sayısı her programın özelliği, güvenlik şartları ve kurumun imkânları dikkate alınarak belirlenmektedir. Mevzuat gereği tehlikeli vasıftaki hükümlü ve tutukluların barındırıldığı yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında ve diğer kurumların yüksek güvenlikli bölümlerinde, sohbet dâhil tüm ortak etkinlikler 10 kişiyi aşmayacak gruplar halinde yürütülmektedir.

VI- Muş Cumhuriyet Başsavcılığının Bakanlığımıza iletilen yazısıyla;

Muş E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan hükümlü ve tutuklu mevcudunun kapasitenin üzerinde olması da dikkate alınarak, tüm hükümlü ve tutukluların sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerden, düzenlenen programlar doğrultusunda adilane bir şekilde faydalandırıldıkları;

Sohbet toplantılarına, 45/1 Nolu Genelge hükümleri doğrultusunda, iç güvenliği tehlikeye düşürmeyecek şekilde dilekçeyle müracaatta bulunan hükümlü ve tutukluların gruplar halinde çıkarıldıkları; öte yandan, hükümlü ve tutukluların mesai saatleri içinde ve gruplar halinde, eşit bir şekilde spor hakkından faydalanmaları için spor kompleksine çıkarıldıkları;

Bildirilmiştir.

VII- Ceza infaz kurumlarında Türkçe dışında başka bir dil veya lehçeyle yazılmış süreli-süresiz yayınlar ile mektupların Türkçe'ye tercüme edilmesi için görevlendirilmiş

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

"tercüman" kadrolu bir personel bulunmamaktadır.

Bu kapsamda, Türkçe dışında başka bir dil veya lehçeyle yazılmış süreli-süresiz yayınlar ile mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkının kullanılması sırasında oluşan "tercüme" ücreti konusunda yaşanan sıkıntıların giderilmesi amacıyla Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Müdürlüğü tarafından 13/10/2009 tarihinde Genelge yayımlanmıştır.

Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Müdürlüğü tarafından yayımlanan 13/10/2009 tarihli Genelgede;

"(1) Türkçe dışında yazılan süreli-süresiz yayınlar ile mektup, faks veya telgraf gibi iletilerin Türkçeye tercüme ettirilmesinde bütçeye aşırı yük getirilmemesini teminen, evrak hakkında genel itibarıyla içeriği anlaşılabilir bir 'özet rapor' hazırlanması ile yetinilmesi,

(2) Kurumda bahse konu dil veya lehçeyi bilen personel varsa, söz konusu özet raporun öncelikle bu kişilere hazırlattırılması,

(3) Sorunun ikinci maddede yazılı şekilde çözülememesi hâlinde, 'makul' bilirkişi ücretleri karşılığında;

a- Mahallî olanakların kullanılması ve bu aşamada özellikle diğer kamu personelinden bilirkişi olarak yararlanılmaya çalışılması,

b- Bunun da mümkün olmaması durumunda, il veya ilçede söz konusu dil ya da lehçeyi bilen güvenilir kişilere özet tercüme yaptırılması,

(4) Üçüncü maddede yazılı hâllerde doğacak bilirkişi ücretlerinin, '03.5 Hizmet Alımları' başlıklı harcama kaleminin '03.5.9.90 Diğer Hizmet Alımları' alt başlığında yer alan 'Fikrî haklar kapsamı dışında kalan tercüme işleri için yapılacak ödemeler' harcama kaleminden karşılanması,"

Konularında gereken dikkat ve özenin gösterilmesi istenilmiştir.

VIII- Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular, kendilerinin talep ettikleri ya da ceza infaz kurumu dışından kendilerine gönderilen gazete ve dergiler de dahil olmak üzere süreli ve süresiz tüm yayınlardan 5275 sayılı Kanunun 62 nci maddesi çerçevesinde yararlandırılmaktadır. Söz konusu maddenin üçüncü fıkrasında yer alan, "Kurum güvenliğini tehlikeye düşüren veya müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayın hükümlüye verilmez." hükmü ve Ceza Infaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesi ile Ceza Infaz Kurumları Kütüphane ve Kitaplık Yönergesinin 11 ve 12 nci maddelerinde yer alan süreli-süresiz yayınlara ilişkin hükümler gereğince, tüm yayınlar kurum eğitim kurulunca incelenmekte olup, yasa dışı örgütleri ve bu örgütlerin davranış ya da eylemleri ile bu tür eylemlere katılanları övücü veya hükümlüyü suça teşvik edici ve kurum görevlilerini hedef gösterir tarzda ibareler içeren, örgütsel haberleşme niteliği taşıyan, topluma yeniden kazandırma çalışmalarını olumsuz etkileyen, örgütsel dayanışmayı artırıcı ve ceza infaz kurumu ile görevlileri hakkında gerçek dışı bilgi içeren, tehdit ve hakaret ihtiva eden, dolayısıyla kurumun asayiş ve düzenini tehlikeye düşüren süreli ve süresiz yayınlar hakkında, ilgili kurul kararıyla kısıtlama getirilebilmektedir. Hükümlü ve tutukluların, bu kararlara karşı, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun 5 inci maddesi gereğince infaz hâkimliği nezdinde şikâyet, infaz hâkimliği kararına karşı da, aynı Kanunun 6 ncı maddesi gereğince ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz hakları bulunmaktadır.

Mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkından ise, hükümlü ve tutuklular, Kanunun 68 inci maddesi çerçevesinde yararlandırılmaktadır. Söz konusu maddenin 68 inci

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, h¼k¼ml¼ ve tutuklulara gelen veya bu kişilerce gönderilen mektup, faks, telgraf gibi iletiler, kurumda oluşturulan mektup okuma komisyonu tarafından incelenmekte; aynı maddenin üç¼nc¼ fıkrasında belirtilenlerin dışındaki mektup, faks ve telgraflar ise ilgisine ivedilikle ulaştırılmaktadır. Maddenin üç¼nc¼ fıkrasında bahsi ge¼en özellikteki iletiler ise, disiplin kurulu başkanlığına tevdi edilmekte olup, Kanuna aykırılık tespit edilmeyen iletiler ilgisine gönderilmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan